

Илија ПСАЛТИРОВ

ШТО ПО ОДГОВОРОТ ОД ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА?

Како во време кога ја пишувам колумнава сè уште сме во очекување на посетата на комесарот за проширување на Европската комисија, кој треба да ни го презентира одговорот на Прашалникот, сепак би сакал да го изнесам мојот став, за тоа што нè чека потоа, без оглед на крајниот исход. Кога сум кај исходот, не очекувам дека Комисијата ќе се произнесе негативно по Прашалникот (ова веќе го напишав и во една колумна пред неколку броеви), но она што секако ќе биде клучно, ќе бидат забелешките кои ќе ни бидат упатени. За очекување е дека дел од забелешките ќе се однесуваат на неколку клучни сфери од општественото живеење.

На прво место, во секој случај, ќе биде економијата и од нас ќе се бара да бидат забрзани и поагресивни реформите кои ќе треба да се направат во оваа сфера. Ова подразбира дека државата ќе мора да биде таа која ги создава условите за нормално и непречено работење на фирмите и онаа која ја создава климата за странски инвестиции или едноставно речено, која ја создава деловната клима во земјата. Тоа значи дека Владата треба да ги утврди основните т.е. клучните насоки за тоа каде и како ќе се движи македонската економија, секако имајќи ги предвид потребите, но и проблемите со кои се судираат фирмите.

Се очекува дека во забелешките посебен акцент ќе се стави на реформите во судството, чија состојба е оценета како катастрофална, како и на потребата од донесување системски решенија, со

кои на судството ќе му се дефинира независниот статус. Ова ќе значи дека во иднина ќе мора да се обезбедат услови судството да биде заштитено од секаков вид влијанија, а особено од политичките влијанија, со цел непристрасно, брзо и квалитетно да ги донесува крајните пресуди. Ако се потсетиме на сите досегашни афери кои ја потресуваа нашата земја и ако видиме дека досега ниту една не е разрешена, а сè тоа најмногу е резултат заради притисоците од политичките кругови, тогаш станува јасно дека реформите во судството ќе бидат едни од најнеопходните и приоритетни во периодот кој претстои.

Следно нешто за што со сигурност ќе има забелешки од страна на Комисијата секако се реформите во јавната администрација, за кои пишував во претходната колумна. И тука повторно ќе биде потенцирана неопходноста од итно преземање на акција, која ќе доведе до ситуација во која државната администрација ќе го има предзнакот европска. Но, за да се случи тоа значајни реформски потфати ќе мора да се преземат и тоа во многу краток рок. Ова не значи дека реформата на администрацијата треба да се заврши за неколку месеци, зашто тоа е процес кој трае дури и во постојните земји-членки на ЕУ, но значи дека неопходно ќе биде преземањето на некои итни мерки за да се исправат одредени неправилности во функционирањето на администрацијата, кои го кочат севкупниот реформски процес во земјата. Сигурно дека забелешките нема да ги покријат само спомнатите облас-

ти, туку ќе има и други дополнителни но значајни препораки, за да можеме да го фатиме возот наречен ЕУ, како што е, на пример, поизразената и отворената борба против корупцијата и криминалот. Но, како што често пати знам да напишам, од нас ќе зависи сè! А во контекст на ова, би сакал да напишам и да потенцирам уште неколку важни работи.

Имајќи предвид дека следната година нè очекуваат парламентарни избори, кои ќе бидат едни од најзначајните во досегашниот плуралистички живот во земјава, сметам дека сите политички субјекти, но и секој граѓанин поединечно треба да ја сфатат неопходноста од активното учество во креирањето предуслови за приближување кон Унијата. Ова подразбира дека не само Владата (која и да е), туку и сите ние треба да го дадеме придонесот кон реализирање на реформите, но и кон овозможување на земјата да оди напред. Со ова сакам да потенцирам дека е неопходно колективната свест да ја подигнеме на повисоко ниво, односно дека во решавањето на проблемите не треба да поаѓаме од индивидуалниот или од партискиот пристап, туку од колективниот, заедничкиот пристап. А тоа, пак, подразбира дека почнувајќи од 9 ноември, без оглед на тоа која партија е во опозиција, а која на власт, сите подеднакво треба да ја преземат обврската за поведување на земјата во вистинска насока. Но, не само подеднакво, туку и заеднички треба да се утврдат приоритетите, без оглед, повторно ќе кажам, кој ќе ја формира владата по следните парла-

ментарни избори. Ова значи дека на патот кој води до европската кука, најмногу од сè ќе ни биде потребно национално единство. А за да дојде до тоа, пред сè, мораме да направиме национално помирување и да заборавиме на сите пубертетски кавги и недоразбирања, ако сакаме на Европа и на светот да им покажеме дека детето прерасна во зрел човек, односно дека во изминативе 14 години независност Македонија ја научи лекцијата. А зрелоста ќе ја потврдиме само доколку навистина сфатиме дека на следните избори партиите или коалициите ќе треба да се борат со реално остварливи програми и конструктивни предлог-решенија за решавање на конкретните проблеми на граѓаните (на пример, невработеноста), а не со пароли од типот "вие крадевите", "вие лажевте", "ние знаеме, вие немате поим" итн. Она што ќе треба да го направат партиите е да ги потиснат егата и да се издигнат над сопствените интереси, односно во преден план да ги стават заедничките интереси, а тоа секако се влезот во НАТО и во Европската унија. Поради тоа, неопходно е, без одлагање, сите политички субјекти во државата да седнат на заедничка маса, да донесат заеднички заклучоци, да прецизираат заеднички насоки на дејствување и да покажат дека само заеднички можеме да одиме побрзо и посигурно кон заедничката цел. Ке имат ли партиите доволно доблест и смелост да го сторат тоа, времето ќе покаже! Само да не забораваат дека ако не се стори нешто и тоа веднаш, времето ќе нè згази.